

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Vývoj a kulturní identita české hiphopové scény
(Development and Cultural Identity of Czech Hip-hop Scene)

Bakalářská práce

Autor: Ondřej Urbánek

Vedoucí práce: Mgr. Jan Blüml, Ph.D.

Olomouc 2017

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „Vývoj a kulturní identita české hiphopové scény“ vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedl jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne. ....

Podpis .....

OBSAH

1. ÚVOD.....	4
2. ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMU HIP HOP.....	6
3. HIP HOP A JEHO KOŘENY	8
4. HIP HOP A JEHO HOSTORIE U NÁS	9
4.1 Průnik hip hopu do Čech.....	9
4.2 První hudební pokusy	9
4.3 Mediální zájem o český hip hop.....	10
4.4 Od amatérismu k profesionalitě	11
5. TÉMATIKA TEXTŮ V ČESKÉM HIP HOPU.....	22
5.1 Rozbory textů.....	23
5.2 Nejčastější tématické okruhy.....	34
6. ZÁVĚR	36
SHRNUTÍ / RESUMÉ.....	37
SUMMARY / ZUSAMMENFASSUNG	38
SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY	39
SEZNAM PŘÍLOH	42
Příloha č. 1: Obrazová příloha.....	43

1. ÚVOD

Díky zásadním politickým změnám v Československu v roce 1989 se našemu státu následně otevřely hranice do západního světa a do Čech se začalo dostávat mnoho nového z nejrůznějších oblastí lidské činnosti. Jednou z těchto oblastí byly také nové hudební žánry a trendy, mezi kterými se objevil pro českou veřejnost dosud neslýchaný hudební styl hip hop¹, který poněkud rozvířil stojaté vody české nonartificionální hudby.

Hip hop, jehož počátky sahají do sedmdesátých let minulého století, konkrétně do oblasti newyorského Bronxu, kde vznikl jako reakce na těžkou sociální situaci afroamerických obyvatel, se do českého prostředí dostával postupně během celé dekády devadesátých let minulého století a to z počátku převážně díky úzkému okruhu lidí, kteří se sdružovali okolo specifického druhu výtvarného umění zvaného graffiti. První pokusy vytvářet hiphopové hudební produkce u nás, se však spíše snažily napodobovat zahraniční interprety, než vytvářet samostatnou uměleckou a výpovědní hodnotu, respektující náš kulturně historický rámec. Trvalo téměř další jednu dekádu, než se český hip hop vymanil z tohoto západního vlivu a vytvořil si vlastní identickou podobu, respektující náš kulturní i historický vývoj. Podle Beneše (2006), jde však o vůbec první subkulturu a hudební směr, který mohli čeští hudebníci sledovat téměř od jeho počátku, neboť i přes to, že počátky hiphopu sahají až do sedmdesátých let minulého století, do let devadesátých, zůstával spíše záležitostí uzavřené afroamerické komunity. V dnešní době hip hop patří mezi nejpoblárnější hudební styly a subkultury² vůbec, především pak u mladé generace. Možnou příčinou je mimo jiné fakt, že jde v současnosti o jednu z mála ucelených ideologií mladých.

V této práci bych se však rád zaměřil na českou hiphopovou hudební scénu. V první části na její vývoj a kulturní identitu v letech 1990 až 2010, v části druhé pak na

---

¹ Ve vlastním textu je používána spisovná podoba podstatného jména „hip hop“ a přídavného jména „hiphopový“, v doslovných citacích se mohou objevit i jiné podoby tohoto slova, ve tvarech jako je „hiphop“ nebo „hip-hop“.

² „Skupina lidí, kteří mají něco společného (tj. sdílejí určitý problém, zájmy či zkušenosti), což je významným způsobem odlišuje od členů/členek jiných skupin“ (Thornton 1997: 1)

tématiku textů samotných skladeb³, s hlavním cílem odpovědět na otázku, která témata a tematické okruhy se v textech českých hiphopových interpretů objevují nejčastěji.

Při studiu materiálů jsem vycházel z mnohých zdrojů, avšak shrnující literatura zabývající se tímto fenoménem, na naší akademické půdě ve své podstatě chybí. Prozatím se objevují jen první náznaky, které jsou ovšem pro naše účely nedostačující. Musel jsem proto využít titulů zahraničních, stejně tak jako internetových zdrojů, časopisů a v neposlední řadě také vlastních znalostí nabytých za deset let působení na poli této subkultury. Avšak tato subkultura je natolik složitým a rozrostlým organismem, že zmapovat vše a detailně, není v silách této práce, proto se zaměřím především na to zásadní, co námi zkoumaný časový horizont přinesl. Důležité je také si uvědomit fakt, že se tato práce zabývá hiphopovou komunitou v Česku, ta však vznikala ruku v ruce s hiphopovou komunitou na Slovensku, navzájem se ovlivňovaly, doplňovaly a reagovaly na sebe. Pro lepší pochopení některých událostí, reakcí nebo textů skladeb je tedy třeba nastudovat si také vývoj hiphopové komunity na Slovensku. Taktéž je třeba brát v potaz dobový, politický, či sociální kontext autorů skladeb.

---

³ Texty skladeb citované v této práci, jsou citované v původním znění, včetně nespisovných výrazů, slangu a vulgarit.

2. ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMU HIP HOP

Hip hop samotný není jednoduché vymezit, neboť: „*i v rámci samotné hiphopové komunity se vedou spory o tom, co hip hop je a co už není.*“ (Beneš, 2006) Jak již však bylo nastíněno, hip hop není pouze hudební žánr, ale je to určitý způsob života. Je to subkultura, která má své vlastní hodnoty, módu, jazyk i filosofii. Můžeme k němu přistupovat různě, z různých hledisek ho pak můžeme také zkoumat. V tomto směru však Evropa zaostává za Amerikou, kde je již hip hop samostatným vědním odvětvím. Termín hip hop není a snad ani nemůže být jednoznačně chápán. Je totiž jednotným označením pro subkulturu, uměleckou formu i životní styl. Přes to, že se v této práci budu zabývat především jeho hudební podobou, je třeba na hip hop nahlížet komplexně, neboť každý jeden z aspektů této kultury se odráží v aspektu dalším. Nezpochybnitelnou a obecně uznávanou definicí však je: „*Hiphop je umělecká forma zahrnující graffiti, breakdance, deejaying a emceeing.*“ (Heřmánek, 1998: 97). K těmto základním elementům se často přiřazuje také beatbox. Graffiti je forma výtvarného projevu, kterou její autoři, označovaní jako writers (writeři)⁴, realizují primárně používáním sprejů a inkoustových fix za účelem vytvoření vizuálního díla na veřejném prostranství. Tvorba graffiti je zpravidla ilegální, neboť jejich autoři často ničí cizí majetek. U široké veřejnosti se tak převážně nesetkává s pochopením. Dnes se graffiti⁵ také hojně prolíná s jinými formami vizuálního pouličního umění⁶. Breakdance je jedním z druhů pouličního tance, takzvaného street dance⁷, obsahující různé akrobatické prvky. Jeho aktéři jsou označováni jako breakdance-boy či breakdance-girl, zkráceně pak b-boy a b-girl. „*Deejaying je základní prostředek k vytváření hiphopové hudby, jehož součástí bývá dnes kromě vlastní diskžokejské práce s gramofonovými deskami (cutting, scratching, punch, phasing atd.) i obsluha samplu a mixu.*“ (Heřmánek 1998: 97). Samotný emceeing, neboli rap, je pak verbální projev do deejayova hudebního podkladu. Osoba, která ovládá tuto uměleckou formu, se pak nazývá MC. Tato zkratka: „*se původně vykládala jako Master of Ceremonies (tedy něco jako mistr obřadník, ceremoniář), v současnosti se užívá spíše Microphone Controller*

⁴ V českém prostředí se můžeme setkat také s názvy jako sprejeři nebo grafitáči.

⁵ Více o graffiti např. Tag Town (2008), Trafology (2015), Brighton Graffiti (2008)

⁶ V původním znění street art

⁷ Více o street dance např. Hip hop forever (2003)

nebo Microphone Checker – ten, kdo drží mikrofon“ (Heřmánek 1998: 125). Krom těchto základních elementů hip hopu, které jsou dané, má však tato subkultura mnoho dalších specifických rysů. Mezi takové patří například móda, která vyznavače této subkultury odlišuje od standardního módního vkusu společnosti a na niž se v této subkultuře klade velký důraz a to jak u žen, tak i u mužů. Důkazem toho je velké množství specializovaných prodejen⁸ a módních značek, zaměřujících se na hiphopovou módu.

---

⁸ Mezi ty největší v Česku patří například Queens, Footshop, Freshlabels, Popname, Snowbitch, Snapbacks a desítky dalších

3. HIP HOP A JEHO KOŘENY

Hip hop vznikl koncem sedmdesátých let v New Yorku, jako reakce na těžký život Afroameričanů v tamních černošských čtvrtích jako je Harlem, Bronx a Brooklyn. Přesný okamžik, kdy hip hop vznikl, však nelze přesně určit, vzhledem k tomu, že jednotlivé prameny pojící tuto subkulturu se samostatně vyvíjely ještě před tím, než byl hip hop za hip hop vůbec označen. Jeho kořeny jsou však spjaty s oblastí jižního Bronxu. Tento nový styl představoval jak způsob života, tak i způsob komunikace, především pak té hudební, která v sobě pojila jamajské a americké hudební vlivy. První dnes obecně známou osobou stojící za vznikem hip hopu, jako hudebního žánru, je Jamajčan DJ Kool Herc, který vymyslel novou podobu zpěvu, nebo spíše vokálního projevu, označovanou jako toasting. Šlo o recitování veršů, které interpreta zrovna napadaly, do hudebního podkladu, kterým byly nejprve rytmy reggae a později funku. V textech jejich autoři otevřeně mluvili především o prožitém násilí, drogách a rasismu, tedy o nespokojenosti Afroameričanů se svou sociální situací. Ze sociologického hlediska byl hip hop možností, jak frustraci a agresi z nelehké a nestabilní situace černošské komunity transformovat do umělecké podoby a dávat tak o sobě vědět světu, který tuto problematiku přehlížel.

4. HIP HOP A JEHO HISTORIE U NÁS

4.1 Průnik hip hopové subkultury do Čech

S revolucí v roce 1989 přišly ze západního světa a do České republiky také nové hudební směry, které pro zdejší posluchače byly do té doby téměř neznámé. Mezi nimi byl i hip hop. Ten k nám pronikl především ruku v ruce s jeho výtvarnou podobou zvanou graffiti, když mladí lidé začali jezdit do západního Berlína, který v té době patřil mezi nejvíce pomalovaná města světa. O tom vypovídá i fakt, že většina českých rapperů v 90. letech byla zároveň aktivními writery.⁹¹⁰ V našich podmínkách se prvním centrem, v němž hip hop začal žít, stala Praha. Brzy se však odtud tato iniciativa rozšířila i do dalších měst jako třeba Plzeň, nebo Brno. Přičemž městská příslušnost, často i čtvrť nebo ulice, hraje v identitě umělecky založeného jednotlivce, jako je writer nebo rapper, sdílející hiphopovou subkulturu, značnou roli. Jak říká Vladimír 518 z kapely PSH (Nanoru 2001), tak právě v tom je ten princip hip hopu, že mluvíš za své město.

4.2 První hudební pokusy

Prvním pokusem o tento hudební žánr u nás byl ještě několik let před revolucí **Lesík Hajdovský & Manželé**. Právě folkrockový hudebník Lesík Hajdovský slyšel na západní rozhlasové stanici Bayern 3 americké rapové nahrávky, kterými byl natolik unesen, že v roce 1984 nahráli společně s jeho kapelou zvanou Manželé, která byla tvořena z manželských párů Hajdovských a Gärtnerů, album **Kamufláž**, na kterém se objevila i jedna zásadní skladba s názvem **Jižák**, pojednávající o pražském sídlišti Jižním městě, kde Hajdovský žil. Člověku znalému zásadní skladby světového hip hopu neunikne fakt, že skladba Jižák nese určité znaky podobnosti se skladbou **The Message** od **Grandmaster Flash & The Furious Five**, kde Melle Mel rapuje:

---

⁹ Writer je označení graffiti umělce.

¹⁰ Pojednává např. Indy & Wich - Kids On The Click Tour DVD (2007)

„New York, New York big city of dreams. But everything in New York ain't always what it seems“ (Grandmaster Flash & The Furious Five)¹¹

Pro Hajdovskému nebylo obtížné pochopit i bez větších znalostí cizího jazyka, o čem se v písni zpívá a s i nedostatek technického vybavení dokázal nahrát album, které obsahuje již zmiňovanou skladbou Jižák, kde obdobně jako v The Message rapuje:

„Jó Jižák, Jižák, město snů, my žijem tu už spoustu dnů“

(Lesík Hajdovský & Manželé)¹²

Šlo však spíše o experiment inspirovaný pro české prostředí netypickou černošskou hudbou, který neměl nikterak dlouhého trvání. Ke skladbě Jižák se o 14 let později v roce 1998 vrátila legendární a průkopnická pražská rapová formace s názvem **Peneři Strýčka Homeboye (PSH)**, která tuto skladbu převzala a posluchačům ji přinesla v nové hudební i vizuální podobě. Právě Peneři Strýčka Homeboye patří mezi jedny z hlavních průkopníků rapu u nás. První demo nahrávali už v roce 1993, ale jejich debutová deska **Repertoár** (2001), často označovaná jako první “opravdové” hiphopové album, u nás vyšla až v roce dva tisíce jedna.¹³

4.3 Mediální zájem o český hip-hop

V 90. letech se mediálně známější stala pražská skupina **Chaozz**¹⁴, která se pustila do vod showbyznysu a se svými skladbami **Svišti na golfovém hřišti** nebo **Vodopády** se dostala až na přední příčky komerčních hitparád. Skupina Chaozz vznikla v roce 1995 spojením skupiny Flavamatic, ve složení Deph a Fugaz, a skupiny Chaozz, kterou do té doby tvořili pouze Bass, Rusty a DJ Smog. Spojením vznikl Chaozz, který se dostal do rukou vydavatelství Polygram, pod kterým v roce 1996 kapela vydala svou debutovou desku s názvem **... a nastal chaos**. Velkého úspěchu dosáhly z desky skladby **Policijééé** nebo **Planeta Opic**. Na jejich úspěchu se ve značné míře podepsala také televize Nova, které nasadila jejich singly v nově vzniklém hudebním pořadu Eso.

---

¹¹ Grandmaster Flash & The Furious Five – The Message (1982)

¹² Lesík Hajdovský & Manželé – Jižák (1984)

¹³ Viz. Nanoru (2001)

¹⁴ Viz. obrazová příloha č. 1

Skupina působila do roku 2002 a za tu dobu vydala pět studiových alb. Undergroundovým interpretům ani ortodoxním fanouškům hip hopu, kteří byli v té době součástí poměrně uzavřené subkultury, se ale tento přístup příliš nelíbil a kapelu Chaozz zatracovali. Ikona českého rapu Vladimír 518 k tomu řekl: „*Firmy vzaly první, na co šáhly, a vyšly úplně scestný desky. Underground se tvořil trochu dýl.*“ (Nanoru 2001: 33).

4.4 Od amatérismu k profesionalitě

První nekomerční studiovou hiphopovou deskou byl v roce 2001 již zmíněný **Repertoár** od **Penerů strýčka homeboye** neboli **PSH**. Jejimi zakládajícími členy byl rapper **Orion**, občanským jménem Michal Opletal, který své první texty píše už v roce 1991 a nahrává je do hudebních podkladů svého kamaráda Ondřeje Čiháka, který si říkal DJ Shitness. Tato dvojka spolu nahrála také první dvě demokazety **Peneřina těžká dřina** (1993) a **Párátka Adventní Expresní Lyrici** (1994). V roce 1998 vychází pod Orionovým nezávislým vydavatelstvím Terorist kompilace, s výběrem toho nejlepšího, pod názvem **East Side Unia I**, obsahující mimo jiné nahrávku již zmiňované převzaté skladby Jižák. Na té se už jako členové PSH objevují po boku Oriona rapper Vladimír „**Vladimír 518**“ Brož a DJ Richard, který vystřídal DJ Shitnesse. Na tuto nahrávku, které se dostalo velkých ohlasů, navazují v roce 2000 na kompilaci **East Side Unia II** skladbou **Penerský desert**, která se stala mezi posluchači velice známou a oblíbenou. V dalších letech vydávají společně s kapelou **WWW** demo, s výstižným názvem **Demos** (1999) a s formací **Indy & Wich**, mezi posluchači velice oblíbený vinyl singl se skladbami **Cesta štrýtu** a **Hlasuju proti** (2000). V té době už byla veřejnost tak lačná po debutovém počínu, že nebylo třeba na nic čekat a PSH v roce 2001 vypustili do světa svou debutovou desku s názvem **Repertoár**, na níž se objevila legendární skladba **Praha**, kde hostuje i další pražský rapper **LA4**. Album sklidilo velký úspěch a zapsalo se do dějin českého rapu jako jedno ze zásadních. Dalším mezníkem byl pro kapelu rok 2003. PSH vydali další vinyl singl, kterým byl remix na skladbu **Praha** z desky **Repertoár**. Vyšel poslední díl kompilace **East Side Unia III**, na které se od PSH objevila skladba **Bys chtěl víc**. Z kapely odešel DJ Richard, kterého vystřídal mladý a dravý **DJ Mike Trafik**, jenž

zaujal místo také dvorního producenta, což se podepsalo na novém svěžím pojetí hudby nových Penerů. Poslední důležitou událostí v tomto roce bylo vydání Orionovy první sólové desky s názvem **Teritorium I**, na kterém se objevily pro rapové publikum známé skladby, jako jsou **Teritorium** nebo **Ženy, víno a zpěv**, kam si Orion přizval také legendární slovenskou kapelu **Kontrafakt** a Davida Čokoládu. V roce 2004 se oba rappeři objevili na producentské desce **DJ Wiche** ve skladbách **Du dolů** (Vladimir 518) a **Na pláži** (Orion). V následujícím roce 2005 vydal Orion svůj druhý sólový počín **Teritorium II**, oceněný cenou Anděl za Nejlepší Hip Hop a R'nB album a jak již sám název vypovídá, navazující na album první. V roce 2006 vyšlo druhé studiové album PSH nesoucí název **Rap'n'Roll**, které už mělo díky Miku Trafikovi elektorničtější a klubovější zvuk a v porovnání s první deskou byl krásně vidět hudební přerod z hudebního old schoolu do new schoolu. V následujících letech se členové opět pustili do sólových projektů, kdy Vladimír 518 založil v roce 2007 nezávislé a velmi progresivní vydavatelství **Bigg Boss**, na kterém o rok později, v roce 2008, vydává svou první sólovou desku s názvem **Gorila vs. Architekt**, za kterou byl oceněn cenou Anděl v kategorii Hip Hop a R'n'b, DJ Mike Trafik producentskou desku **H.T.P.N. Bigg Boss Sampler Vol. 1**, na kterou si pozval umělce z vydavatelství Bigg Boss. A Orion vydal společnou desku s dalším pražským rapperem a bývalým členem skupiny Supercroo, který si říká **James Cole**. Tyto dvě ikony pražského rapu vytvořily projekt s příznačným jménem **Orikoule** a pod tímto názvem vydaly stejnojmenné album. Peneři se také v roce 2008 podíleli na českém filmu **Česká RAPublika**, který byl pojat jako audiovizuální deska o deseti skladbách spojená s dokumentem o jeho samotném vzniku a ve stejném roce také spolupracovali na audiovizuální kompilaci **20ear**, která shrnovala ty nejvýznamnější interprety česko-slovenské hiphopové scény a zároveň formou mini dokumentu okrajově nastínila historii hip hopu v České i Slovenské republice. V roce 2009 vydali Peneři Strýčka Homeboye desku s názvem **Zpátky do dnů – The Best Of**, jako ohlédnutí za společnou dosavadní hudební kariérou a shrnutím toho nejlepšího, co dosud vyšlo, aby v následujícím roce 2010 vydali desku **Epilog**, spojenou s určitou formou reklamní kampaně, při které, jak už název desky vypovídá, ohlašovali ukončení hudební kariéry. Až v podstatě na desce samotné, se fanoušci dozvídají, jaká je realita:

„Všechno má svůj začátek, všechno má i konec ... zatím končím jenom album, nevěř všemu děvče ... i tak se dá dělat PR promo reklama, udělalo to už mnoho kapel před náma“ (Orion) ¹⁵

V roce 2010 stihl ještě vydat DJ Mike Trafik producentskou desku **H.T.P.N. Mr. Mustage Sampler Vol. 2**, na kterou přizval směs rapperů z Česka i Slovenska, tvořenou převážně stejně jako na jeho producentské prvotině členy vydavatelství Bigg Boss. V následujících letech, které už nejsou v našem úhlu zájmu, členové kapely pracovali na individuálních projektech. Orion vydal mixtape Děj se vůle Boží (2013) a desky Noční vidění (2014) a Noční vidění 2.0 (2015), jež byla zremixovanou a obohacenou verzí desky z roku 2014 a byla nahrána na internet k volnému stažení. Vladimír 518 v následujících letech vydal mixtape Flashback (2013) a album Idiot (2014), které sklidilo velké ohlasy jak u fanoušků, tak i u kritiků a vysloužilo si ocenění Anděl za Hip Hop a R'nB. Kromě již na rapovém poli tradičních jmen, se na desce objevili hosté jako Michael Kocáb, Jiří Korn nebo Matěj Rupt. Mimo hudební činnost se Vladimír 518 dále věnuje především výtvarné činnosti, ale kreativita mu nechybí ani v jiných uměleckých oblastech. Věnuje se ilustrování, vytváření komiksů a nezávislých komiksových novin KIX nebo třeba vytváření scénografií pro experimentální divadelní skupinu TOW. Na svém kontě má také spoluautorství na několika knihách, jako jsou Město = Médium (2012), Kmeny 0 (2013) nebo Kmeny (2011), ke které nechal ve spolupráci s Českou televizí vzniknout i šestnáctidílný stejnojmenný dokument. Co se společných aktivit členů PSH po roce 2010 týče, nejsou až tak zásadní. PSH vydali v roce 2011 DVD s názvem Videodrome, které je souhrnem nejlepších videoklipů PSH i hudebních projektů jeho jednotlivých členů od roku 1998 do roku 2011, které je dále ještě obohacené o krátký dvacetiminutový dokument o PSH pojmenovaný Tenkrát na východě. Zatím pak poslední společnou aktivitou je skladba Já to říkal (2014), která zaujala i publikum mimo obec hiphopové subkultury.

Dalším poměrně zásadním hudebním uskupením ve vývoji rapové hudby u nás a zároveň jedním z těch, který ukázal, že hip hop a rap, není jen Praha a okolí, ale že touto subkulturou se žije i jinde v republice, byla plzeňská formace **Diwokej západ**. Kapela vznikla v roce 2002 a jejími členy byli Gomez, Tom, Reak, Zkrat, Blaaball, Snup,

---

¹⁵ Orion – Co bude až nebude rap (2010)

Inek a DJ Draco. Zajímavostí je, že jako první v roce 2002 vznikla deska **Diwokej západ**, jako celkem nápaditý hudební projekt lokálních rapperů z Plzně. Deska obsahovala 13 skladeb a její prodej byl realizován na tehdejších stránkách jediného oficiálního hiphopového magazínu **Bbarak**.¹⁶ Po vydání desky se začal zvedat o tento hudební projekt čím dál větší zájem a tak se jeho účastníci rozhodli, že se spojí a vytvoří z jednorázového projektu kapelu, která ponese stejný název jako jejich společná prvotina Diwokej západ. Na této desce bychom našli v své době velice známé a oblíbené skladby jako **Reprezent**, **Mlad' skinheada do hlavy** nebo třeba **V Rytmu THC**. Bohužel existence této kapely neměla dlouhého trvání. Fanoušci se dočkali už pouze jednoho singlu **Ingeredience** na kompilaci **Lyrík Derby II** z roku 2002 mapující ty nejlepší převážně mimopražské rapové interprety své doby.

Historie dalšího projektu, kterým je **Syndrom Snopp**, sahá do roku 1994, kdy se rapper cikánského původu Radek "**Gipsy**" Banga, tehdy ještě vystupující pod pseudonymem G, rozhodl z kapelky Twins, ve které působil společně se svým bratrem, vytvořit hiphopovou crew KALO RIKONOS a pod tímto pseudonymem nahráli tehdy ještě pouze skladbu s tematikou ulice a zaujatým postojem proti rasismu s názvem **Syndrom Snopp**. Po té se část skupiny odtrhla a ze zbytku se stala Paranormalz Cru. V této době, někdy v roce 1996, se Gipsy poznal s **DJ Smogem**, tehdy ještě členem formace Chaozz, ten se však neztotožňoval se směrem, kterým se Chaozz ubíral a z kapely odešel. Začal hrát koncerty společně s Gipsym a jejich skvělá hudební sehranost vedla k tomu, že společně založili Syndrom Snopp a v roce 1997 začali sbírat materiál na první album. Podle vydavatelství Paranormalz (2001)¹⁷ byl pro jejich posluchače vždy zajímavý kontrast Gipsyho rapu o skutečnosti ze života cikána v Čechách a Smoga, jenž je zástupce europoidní rasy. Tento model totiž krásně ukazuje, že soužití cikánů a europoidní společnosti je možné. Díky tomu se z názvu kapely Syndrom Snopp stalo jakési kulturním hnutím veřejně vystupující proti rasismu a fašismu, konzumaci drog, ale také proti zneužívání marihuany, jeho kouření a plýtvání, čímž si skupina znepráčetila nejednoho vyznavače hiphopové komunity. Konečná podoba celého projektu, byla však ještě drsnější a surovější, než původně zamýšleli samotní autoři. Celou situaci kolem příprav desky však začaly komplikovat

---

¹⁶ Redakce časopisu Bbarak existuje dodnes www.bbarak.cz

¹⁷ Paranormalz. *Popis titulu Syndrom separace* [online]. cit. 2001

Gipsyho osobní problémy, které ho dostaly do složité situace, kdy zůstal bez jakéhokoliv sociálního zázemí na ulici, kde v tom největším přívalu emocí, napsal zásadní texty skladeb, jako **Odpočivej v klidu** nebo **Kriminál**. Avizovaná deska, která v té době byla už téměř hotova, byla zcela přepsána a skladby předělány. Deska pak vyšla v zimě roku 1997 pod vlastním vydavatelstvím, které neslo název **Paranormalz**, do prodeje se však dostala až na jaře 1998.

Kromě Gipsyho komplikované situace to byla také mnohá media, která surově psala o interpretech tohoto žánru a přispěl k tomu i slovní projev Smoga, který kromě hraní na gramofony začal s Gipsym vystupovat také jako rapper.

Se zájmem médií přišla ale také vlna nelibosti ze strany lidí, kterým nátlak Syndromu Snopp nebyl po chuti a tak začali jejich dílo kritizovat a vykřikovat, že se jedná o opačný rasismus. *"Rozruch vyvolala hlavně skladba „Fak se nediv,“ která odpovídá na to, jak se cikán vidí uprostřed mlčející rasistické české společnosti."* (Paranormalz, 2001) Všechn tento rozruch kolem Syndromu Snopp se samozřejmě musel odrazit také na prodeji desek, kterých se prodalo na 3000 kusů a to bez jakékoliv reklamní kampaně. Vrcholem tohoto nenadálého úspěchu bylo vystoupení na E. T. JAMU před takovými hudebníky jako Allanis Morrisete a Bryan Adams. Po těchto úspěších se oba členové Syndromu Snop začali vyvíjet vlastními směry. DJ Smog se začal věnovat hraní po klubech jako party DJ. Gipsy se upsal k vydavatelství BMG, u kterého vydal desku s názvem **Ramonis**, která zaujala směsicí funku, soulu, popu a rapu. Poté oba interpreti opět spojili své umělecké cesty, aby ještě ve spolupráci s Christosem, Frangosem a Tchybo, začali společně pracovat na nové desce **Syndrom Snopp II: Syndrom separace**. Album vyšlo v roce 2001, a i když bylo opět doprovázeno kritikou pražské scény, médií i internetu, Syndrom Snop své kvality obhájili. *„Cílem bylo udělat album, které nebude odpovídat platformě klasického hip-hopového alba, kde se opakuje vysamplovaná smyčka, tvrdý klasický beat a texty o životě z ulice. To, čemu se album mělo vyhnout, byl zajatý způsob tvorby a prezentace muziky. A to se přesně za ty tři roky náročné práce povedlo.“* (Paranormalz, 2001) Právě podle vydavatelství Paranormalz (2001) je album po koncepční stránce vystavěno podobně jako film, je totiž plné dějů a zvrátů. Po hudební stránce jde o hip hop s mezi-žánrovými přesahy do techna, filmové hudby, trip-hopu a ambientu. Album velmi zvláště spojuje denní

rutinu se spiritualismem a nenuceně se zaměřuje na kritiku požívání drog. „SS2 ukazuje, jak nevšímavost společnosti a slabost duchovního vzdělávání negativně ovlivňuje chování mladistvých, kteří pod vlivem většinového názoru teenagerů propadají chaosu všedního světa.“ (Paranormalz, 2001) Po vydání desky se začali hrnout nabídky koncertů ze všech koutů celé české republiky, kde Syndrom Snopp s novou deskou sklízeli úspěchy a dostávali se na pozici nejvíce žádaných a nejvíce oblíbených hiphopových interpretů u nás. Avšak zatím co jedna strana mluvila a psala o Syndrom Snopp v pozitivěch a v jedné anketě dokonce Separace získala ocenění za zvuk a aranžmá, druhá strana měla stále problém jméno Syndrom Snopp přenést přes jazyk a stále pošpiňovalo jméno skupiny neadekvátními články a recenzemi. Časem se však utišila i kritika pražské scény a v tu chvíli Syndrom Snopp přišli v roce 2003 se svým třetím albem **3.0**, které nejen že sklídilo úspěch ze strany posluchačů, ale ani kritikům už nezbylo nic jiného než uznat, že tato deska stojí za poslechnutí. V sólové kariéře Gipsy zároveň pracoval na několika dalších projektech. V roce 2003 napsal text písně Letím ke hvězdám pro televizní hudební soutěž Československo má talent a o rok později se podílel na debutové desce jednoho z finalistů této soutěže Sámera Issy. Také vydává v roce 2005 velice úspěšné sólové album **Rýmy a Blues** a přišel s myšlenkou mezi-žánrové hudebního přesahu pojícího hip hop, funk, breakbeat a romský folklór. To vedlo k vydání desky **Ya favourite CD Rom** a k pozdějšímu spojení se s romským houslistou Vojtěchem Lavičkou a založením projektu **Gipsy.cz**, pod kterým vyšli prozatím tři alba. Syndrom Snopp vydal poslední album v roce 2006 pod názvem **ReLoaded**, které však bylo pouze kompilační a shrnovalo to nejlepší, co do té doby Syndrom Snopp vydali. Od roku 2006 je kapela, i přes několik pokusů o obnovení, neaktivní.

Dalším zásadním seskupením byli pražská formace **Indy & Wich**. Jak už název sám o sobě vypovídá, kapela, která byla založena roku 1998, byla tvořena dvěma členy a to rapperem **Indym**, vlastním jménem Andreas Christodoulou, a producentem, beatmakerem i DJ v jedné osobě, Tomášem Pechlákem známým pod pseudonymem **DJ Wich**. Společně s již zmiňovanými PSH patří k nejvýznamnějším průkopníkům českého hip hopu na začátku nového tisíciletí. První koncert Indy & Wich společně odehráli v prosinci roku 1998 a to ve strahovském klubu **007**, takzvané sedmičce, který v té

době byl meccou jak pražských fanoušků a interpretů hip hopu, tak hardcorové hudby, která však z kulturně sociálního hlediska má v našich končinách k hiphopové subkultuře poměrně blízko, neboť vychází ze společného kulturně sociálního rámce. O rok později se k této sestavě přidává, jako stálý host a support, rapper a graffiti umělec **LA4**, známý také pod pseudonymy Láva, Lavor či Gyzmo, s kterým se oba aktéři znali už delší dobu, díky společné historii z oblasti pražské graffiti scény. První oficiální počín Indy & Wich vydali v roce 2000. Byl jím vinyl, na jehož straně A byla nahrána desetiminutová skladba s názvem **Pohyb Nehybnýho**, na niž si jako hosta pozvali Oriona, zakládajícího člena formace PSH. Na straně B pak byla nahrána dvanácti minutová stopa s názvem **Individual**, na které bychom jako hosta našli už zmiňovaného pozdějšího externího člena LA4, tehdy přezdívaného ještě Laworboy. Krom toho tato stopa byla obohacena o poměrně zdařilé cuty DJ Wiche. Dalším singlem byla skladba **Léto**, které se objevila na kompilaci **East Side Unia Vol. II**, shrnující to nejlepší na naší scéně za rok 2000. Výrazněji však o sobě formace dala vědět až následujícího roku 2001, kdy nahrála společnou skladbu **Hlasuju proti/ Cesta štrýtu** tehdy už s ikonickou pražskou kapelou Peneři strýčka homeboye, která se pak objevila také na desce PSH – Repertoár (2001), na jejíž produkci pracoval právě DJ Wich a za kterou byl oceněn cenou Zlatý Anděl za mixtape roku 2001 v kategorii Dance a Hip Hop. Indy & Wich samotní debutovali v roce 2002 deskou nesoucí název **My 3**, kterou vydali pod vlastním vydavatelstvím Mad Drum Records. Deska byla mezi fanoušky hip hopu přijata velice kladně a formaci čekala klubová tour po České republice a také po všemožných letních festivalech, což vedlo k tomu, že jako jedni z prvních českých interpretů začali koncertovat i v sousední Slovensku. V roce 2003 vydali další singl se skladbami **Ještě pořád / Originál Pilsner**. Na tyto předešlé úspěchy navazuje DJ Wich v roce 2004 svou producentskou deskou **Time is now**, na které se kromě českých a slovenských hostů objevují i hosti zahraniční, jako třeba rapová americká formace K-Otix, rapper švédské kapely Looptroop Rockers známý pod pseudonymem Promoe nebo třeba polská kapela WWO. Deska byla také nominována na cenu Akademie populární hudby Anděl a najdeme na ní mimo jiné i obrovský hit Indyho pojmenovaný jako **1000 MCs**, který se dočkal také videoklipu. Indy s Wichem se začali stávat natolik populárními, že v prosinci roku 2005 dokonce odehráli jako první čeští hiphopoví interpreti koncert v Londýně. V roce 2005 také vyšla

v rámci beefu¹⁸ s dalšími interprety Marpem a Hugo Toxxem skladba **Velrybí hovězí**, která byla reakcí na skladbu **Velrybí bolest** od již zmiňované dvojice interpretů z alba *Původ umění* od Marpa. V rámci tohoto sporu vyšli později ještě skladby, jako třeba **Tvůj styl je moskyt poskyt** od **Hugo Toxxe** nebo **Myslíš na mě** od Indyho & Wiche. Dalším důležitým releasem¹⁹ byla koncem roku 2006 druhá dlouhohrající deska **Hádej Kdo**, kterou vydali opět na svém labelu Mad Drums Records, tentokrát však pod záštitou EMI. Nová deska byla oproti desce *My 3* mnohem vyspělejší, jak po stránce projevu, tak po stránce hudební. Udávala trend a ukazovala možnou cestu českého rapu. Autoři za ni byli nominováni na cenu Anděl 2006 v kategorii Hip Hop. O rok později, tedy v roce 2007 vydali **DVD Kids On The Click Tour 2007**²⁰. Šlo o vůbec první rapové koncertní DVD u nás, o jehož vznik se postaral režisér Michal Dvořák. Toto DVD zachycuje kapelu na jejich letním koncertním turné v jejich obytném přívěsu a to od chvíle velkých příprav na dvouměsíční šňůru, přes všechny koncertní i zákulisní pikantnosti. V roce 2008 byli Indy & Wich po boku světových hvězd jako jsou Kanye West nebo Timbaland nominováni na cenách hudební televize Óčko na nejlepšího hiphopového umělce. Poslední aktivní spoluprací těchto dvou interpretů byla v roce 2008 spolupráce na audiovizuální kompilaci s názvem **20ear**. Pro tento projekt vytvořili společně s indie-rockovou skupinou Clue skladbu **Rockstar**. Tentýž rok se ještě formace stihla hudebně podílet na filmu **Česká RAPublika**, který byl pojat jako audiovizuální deska o deseti skladbách propojená s dokumentem o jeho samotném vzniku. Od roku 2009 jdou oba interpreti vlastní cestou. Indy vydal v roce 2010 desku **KMBL**, kterou vytvořil společně s bubeníkem indie-rockové kapely Clue, Radkem Tomáškem. Deska však neměla příliš pozitivní ohlasy. DJ Wich se v následujících letech dostal do pozice nejvytíženějšího hiphopového producenta v Česku a je podepsaný téměř pod všemi nejúspěšnějšími deskami u nás i na Slovensku. V roce 2007 vydal velice úspěšnou desku **DJ Wich presents Nironic: The Chronicles of a Nomad** s americkým rapperem **Nironicem**, na půl žijícím v New Yorku a na půl v Praze. O rok později DJ Wich neboli Máňa, jak se mu jinak říká, vydal **The Yearbook mixtape** a především pak svou druhou producerskou desku pod názvem **The Golden Touch**, která se zásadně zapsala do

---

¹⁸ Beef neboli spor mezi dvěma, či více rapery, který se řeší prostřednictvím vydávání takzvaných diss skladeb, které opačnou stranu kritizují a zesměšňují.

¹⁹ Release neboli vydání

²⁰ Viz. obrazová příloha č. 8

dějin českého hip hopu. DJ Wich si na desku totiž pozval pouze zahraniční interprety, mezi kterými se objevila taková světová a legendární jména jako jsou například Royce da 5'9", Talib Kweli, Reakwon, M.O.P nebo Lil Wayne a mnozí další celosvětově významní interpreti. V roce 2009 vydal společně s **Hi-Defem** další anglickou desku **Human Writes**, která se spíše hudebně blíží k R'n'B než ke klasickému hip hopu. V roce 2010 pak další anglicky znějící desku společně s americkým rapperem **Rascem** pod názvem **The Untouchables - Al Capone's Vault**. Po roce 2010 dále produkuje zásadní singly i desky naší i slovenské rapové scény jakými jsou například v roce 2011 DJ Wich & Nironic – Nomad 2 (The Long Way Home), v roce 2012 DJ Wich & Ektor – Tetris nebo v roce 2014 DJ Wich & LA4 – Panorama. Zároveň také vytvořil hudbu k filmům **GympI** (2007) a **Ulovit miliardáře** (2009). Avšak přesto, že oba interpreti mají v dnešní době své hudební projekty a zájmy, spojí občas své cesty k vytvoření nového společného singlu, nebo aby odehráli společný koncert na některém z českých či slovenských festivalů.

Již zmiňovaný writer a rapper **LA4**, občanským jménem Martin Lasky, začal s formací Indy & Wich působit v roce 1999. S kapelou objížděl koncerty jako hypeman a externí člen. Zároveň hostoval na všech deskách Indy & Wich a taktéž na převážné většině singlů. První vlastní singl vydal v roce 2004 pod vydavatelstvím Mad Drums Records a ten obsahoval skladby **El A Pro / Na světlo denní**. Jeho první sólové album však spatřilo světlo světa až v roce 2007 pod názvem **Panoptikum**, za které byl oceněn cenou Anděl v kategorii Album roku Hip Hop & R'n'B. Stal se členem pražského labelu Bigg Boss, pod kterým v roce 2010 vydává také svou druhou desku **Gyzmo**. V následujících letech spolupracuje s pražským rapperem Jamesem Colem s kterým založil hudební projekt Nadzemí a v roce 2014 vydal svou zatím nejvyspělejší desku Panorama, na které pracoval společně s DJ Wichem. Krom toho se objevil také v již zmiňovaném audiovizuálním projektu 20eara a po boku Indyho & Wiche také v hudebním snímku Česká RAPubilka i na DVD Indy & Wich – Kids on the Click Tour 2007.

Další výraznou ikonou byla pražská dvojice rapperů známých pod pseudonymy **Hugo Toxxx**, neboli Hack, a **James Cole**, známý také jako Phat. Jejich prvním projektem byla **K.O.Kru**, kterou společně založili v roce 1998 a pod kterou v roce 2001 debutovali s vinylovým singlem, na jehož straně A byla skladba **Nádech** a na straně druhé skladba **Náš cíl**. Tento debut vyšel pod vydavatelstvím P. A. trick records a skladba "Nádech" se tentýž rok v remixu od DJ Wiche objevila také na již několikrát zmiňované kompilaci Lyrik Derby, na kterou se vešla i další skladba od K. O. Kru s názvem **Standartní režim**. U stejného vydavatelství začal v roce 2002 Phat nahrávat sólovou desku **Frekvence P.H.A.T.**, práci však v polovině přerušil a desku nakonec nahrál a vydal pod vydavatelstvím Terrorist. Na desce se po boku Jamese Cola objevili například LA4, Vladimír 518 z PSH a samozřejmě také kolega Hugo Toxxx. Produkčně se na ní pak podíleli jména jako DJ Wich, Enemy a v neposlední řadě taky sám Cole. Tato deska měla hodně specifický zvuk, který se ostatně stal v budoucnu charakteristickým právě pro dvojici James Cole a Hugo Toxxx. Byl typický notnou syntetičností, velkou mírou využití výrazných elektronických zvuků se specifickým beatem, kde se nedávalo moc prostoru samplování, ale o to větší se kladl důraz na rap. Tento specifický a nový zvuk pak dvojice ještě více podpořila novým stylem psaní textů, které vynikaly nekompromisní tvrdou lyrikou plnou vulgarit, s volnými asociacemi inspirovanými světem komiksů, science fiction a perverze. Ruku v ruce s nástupem nového stylu se skupina zároveň přejmenovala na **Supercrooo**. Poprvé se představili v roce 2004 s debutovou deskou **Toxic Funk**, která vyšla pod Mad Drums Records. Následovala skladba s názvem **2005** na kompilaci East Side Unia Vol. 3 v roce 2005 a ještě tentýž rok Supercrooo vydala svou druhou studiovou desku s poněkud podivným názvem **České kuře: Neurofolk**, která vyšla u Nejbr Beats. Na této desce Supercrooo ještě přitvrdili a deska je ještě temnější, tvrdší a šílenější, než jejich prvotina. V roce 2007 vydali pod Bigg Boss první české dvojalbum s názvem **Dva nosáči tankujou super**, které shrnuje jejich dosavadní tvorbu, včetně nikdy nevydaných nahrávek a několika remixů. Za zmínku stojí například pilotní skladba **Kariéra 16 remix ft. Vec, H16**, která tematicky pojednává, jak už samotný název napovídá, o kariérách všech interpretů podílejících se na této skladbě a jejich subjektivních názorech na ni, kde číslovka 16 v názvu značí, že každý z interpretů napsal na skladbu text o dále šestnácti veršů. Ke skladbě byl také natočen videoklip pod vedením Rista, který začíná slovy:

*„Ve stínu boží milosti čekáme na den, kdy se na obloze objeví velké létající prase
a z prdele mu začnou padat sladké růžové bonbóny.“ (Supercroo)²¹*

---

²¹ Supercroo – Kariéra 16 Remix (2007)

5. Tématika textů v českém hip hopu

Problematikou, spojenou s vývojem české hiphopové scény byla témata a texty skladeb, které v rámci kulturního a sociálního prostředí nemohly být shodné s těmi zahraničními. Přeci jen původní gangsta rap definovaný jako „... *subžánr hudebního stylu Hip hop, který odráží násilný život v černošských ghettech v USA ... Hlavními tématy textů byl zločin, sériová vražda, násilí, sprostá slova, homofobie, rasismus, promiskuita, misogynie, znásilnění, gangy, vandalismus, krádeže, prodej drog ...*“ (Wikipedia)²², by českému interpretovi věřil asi málokdo. Podle Beneše (2006) však některé z prvních českých pokusů tento gangsta rap skutečně kopírovali, působili však nepatřičně. V druhé části práce se tedy budu věnovat rozboru textů a témat těch nejvýznamnějších skladeb a alb na českém rapovém poli, které jsem vybral na základě veřejné ankety uveřejněné redaktorem Honzou Vedralem (2014) na serveru idnes²³. V této anketě bylo nominováno pět alb, kterými jsou **Manželé: Jižák** (1984), **Chaozz: ... a nastal chaos** (1996), **PSH: Repertoár** (2001), **Supercrooo: Toxic Funk** (2004) a **Vladimír 518: Gorila vs. Architekt** (2008). Ankety se zúčastnilo 4599 osob a na základě jejich hlasování byl sestaven následující žebříček, kde první místo patří kapele PSH: Repertoár (2001) s 1628 hlasy, druhé místo obsadili Supercrooo: Toxic Funk (2004) s počtem 1378 hlasů, na třetí příčce se umístil Chaozz: ... a nastal chaos (1996) s 1249 hlasy. Následující čtvrté místo patří Vladimírovi 518: Gorila vs. Architekt (2008) s počtem pouhých 191 hlasů a na posledním pátém místě se umístili Manželé: Jižák (1984) s 153 hlasy, tuto desku jsem však ze svého průzkumu vypustil, neboť v rámci časového horizontu nespadá do námi stanoveného období let 1990 až 2010. Vybranou čtveřici desek, jsem ještě dále díky článku „*TOP 10 českých a slovenských rapových desek*“²⁴ na serveru koule.cz, obohatil o desky **Indy & Wich: My 3** (2002) a **PSH: Rap’N’Roll** (2006). Budeme se tedy zabývat texty následujícího výčtu alb, které jsou průřezem toho nejlepšího od roku 1990 do roku 2010: Chaozz: ... a nastal chaos (1996), PSH: Repertoár (2001), Indy & Wich: My 3 (2002), Supercrooo: Toxic Funk (2004), PSH: Rap’N’Roll (2006) a Vladimír 518: Gorila vs. Architekt (2008).

²² Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Gangsta_rap

²³ Vedral, H. *ANKETA: Vyberte nejzásadnější desku českého hip hopu* [online]. cit. 2004-5-24. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/hiphopova-alba-0pu-/hudba.aspx?c=A140523_154329_hudba_vdr

²⁴ Buster. *Top 10 českých a slovenských hiphopových desek* [online]. cit. 2009-3-11. Dostupné z: <http://www.koule.cz/cs/clanky/top10-ceskych-a-slovenskych-hiphopovych-desek-483.shtml>

5.1 Rozbory textů

Pokud rozbor desek vezmeme chronologicky tak jak šly za sebou, dostane se nám do rukou album skupiny **Chaozz - ... a nastal chaos**²⁵, z roku 1996. Celková délka tohoto alba je jedna hodina a třicet sekund a deska obsahuje šestnáct skladeb, jejichž výčet zahajuje **Intro**. Jde o velice chaotický úvod, ve kterém je namícháno několik mluvených stop s naprosto rozdílnými tématy, které po smíchání dohromady tvoří chaos. Další skladbou je **1, 2, 3**, což je úvodní, reprezentativní skladba, ve které autoři popisují sami sebe, tedy kapelu Chaozz, rapovou hudbu a její vývoj v Česku. Tato skladba je zároveň stále jakousi součástí či nástavbou intra, se kterým je produkčně spjata. O tom svědčí i refrén ve znění:

*„Raz, dva, tři, zkouška mikrofonu.“ (Chaozz)*²⁶

Další skladba nese název **Televize**. Jde o situační skladbu, jež je vtipně podanou kritikou televizních stanic, především pak TV Nova, které vymývají lidem mozky stupidními pořady a seriály, a zároveň kritikou společnosti, která tyto pořady sleduje. „Hlas z mojí hlavy“ je skladba číslo čtyři pojednávající o autorových niterních stavech po kouření marihuany. V následující písni **R.O.Z.D.Í.L.**, se dozvídáme, že ať jsme jací jsme, ve své podstatě jsme všichni stejní, bez ohledu na sociální, rasové, náboženské, či jakékoliv jiné rozdíly a tak bychom k sobě měli také přistupovat. Jde tedy o jakousi společenskou kritiku. Na tuto tematiku v zápětí nepřímou navazuje píseň **Bejt v pohodě**, která je jakýmsi autorovým návodem, jak být v pohodě. Čehož dosáhneme jen tak, že vše negativní hodíme aspoň na chvíli za hlavu a budeme se věnovat tomu, co máme opravdu rádi. Pod číslem sedm pak najdeme jednu z neznámějších skladeb této formace s názvem **Policijeee**. Píseň je kritikou české policie, v jejichž řadách se dle autorů textu nacházejí jednak zkorumpovaní policisté, jednak policisté šikanující občany a také policisté nedostatečně plnící svou práci, často i přehlížející násilí, pokud jsou oni sami v početní nevýhodě. Po těchto hlubších tématech přichází na řadu skladba **Sám doma** s lehčí atmosférou, ve které je podstatná jen jedna věc, párty a zábava. Jako další přichází na řadu čistě vokální stopa s názvem **Ňákej nesmysl**, postavená na jednom ze základních pilířů hip hopu, kterým je beatbox. V písni **Planeta**

---

²⁵ Viz. obrazová příloha č.2

²⁶ Chaozz – 1, 2, 3 (1996)

opic kapela přirovnává naši společnost k planetě opic, čímž chtěla poukázat na násilí, šikanu a rasismus, tedy negativní věci, které jsou všude kolem nás, a setkáváme se s nimi nejen tváří v tvář, ale také se na nás dennodenně hrnou z médií, díky čemuž je společnost tak zvrácená, že tyto negativní zprávy potřebuje a bere je jako zábavu. Píseň pojmenovaná **Nejhorší den v mém životě** je nejhlubším momentem celé desky. Příběh skladby, postavený na reálných základech, který má sloužit jako odkaz a výstraha pro mladou generaci před nechráněným sexem, pojednává o nechráněném nezávazném sexu s cizí osobou a následnou nákazou virem HIV. Zároveň je také odkazem pro již nakažené, že ani nemocí náš život nekončí a je důležité se nevzdávat. Následuje skladba **Dítě noci**, s lehce psychedelickou atmosférou vykreslující noční ulice jako hororový příběh plný strachu a zla, při čemž se zpívá pouze o běžném dění v nočních ulicích. **Tommy**, to je smyšlený příběh o chlapci, který se chtěl stát gangsterem, ale nakonec dopadl špatně. Tato píseň v sobě k posluchači nese hned několik odkazů. Prvním z nich je ten, aby se mladí lidé živilo poctivě, druhou je upozornění, že kdo chce moc, nakonec často nemá nic a tou třetí je fakt, že peníze a chamtivost často ničí charakter lidí, což vede k tomu, že nakonec zůstanou úplně sami. Předposlední stopou, zároveň však poslední písní této desky je píseň **Šílený sklony**, prezentují členy kapely jednoho po druhém, tím způsobem že na sebe prozradí informace a vlastnosti, na jejichž základě o sobě tvrdí, že mají šílené sklony. Poslední stopou je pak krátké a úderné **Outro**, v němž dětským hlasem zazní pouze jedna jediná fráze:

„Nechte toho hraní, maminku bolí hlava.“ (Chaoss)²⁷

Jako další přicházejí na řadu architekti českého rapu, formace **PSH** a jejich debut **Repertoár**²⁸ (2001). První skladba, otevírající čtyřicet pět minut dlouhou desku a uvádějící nás do souvislostí, nese s deskou i stejný název **Repertoár**. Píseň číslo dvě **Praha**, je skladba reprezentující Prahu. Ta je posluchači představena jako město Peneřů²⁹, kteří nám popisují, jaký mají k Praze vtaž a jak se jim v ní žije. Jako host se zde objevuje další pražský rapper LA4. Čtyřka **Společný zájmy** je o jakési kontinuitě a

---

²⁷ Chaoss – Outro (1996)

²⁸ Viz. obrazová příloha č. 3

²⁹ Slovo Peneři bylo vyjmuto z celého názvu Peneři strýčka homeboye neboli PSH a stala se z něj běžně používaná zkratka

provázanosti české a slovenské scény. Společně se slovenským hostem Danem, známým také jako Čistychov, mluví o tom, že i když každý z nich žije jinde, mají stejné zájmy, reprezentují stejnou komunitu a žijí hip-hopem. Další skladba **Zpátky do dnů**, je jakousi retrospektivou, ohlédnutím do let 1994 a 1995, kdy se do Česka hip hop teprve dostával a kdy mu členové PSH podlehli. PSH se zde ohlížejí za graffiti érou, za prvními hip-hop párty a koncerty, současně vyzdvihující myšlenkovou podstatu hip hopu spojenou s bojem proti násilí, rasismu a drogám. Jako hosta si do této skladby přizvali R&B zpěvák Davida Čokoládu. Jako další přicházejí na řadu **Ambice**, skladba pojednávající o tom, že ačkoliv, s ohledem na tehdejší dobu a postavení hip hopu na okraji společnosti, to asi většina lidí nechápe, tak členové PSH mají jasnou představu o své budoucnosti, která spočívá v tom, že budou dělat rap. Pod číslem šest se pak ukrývá čistě instrumentální skladba s ponurou atmosférou **Na Východě**. Po ní následuje **Dimenzo K2**, do které si PSH pozvali hned dva zahraniční hosty, rappery z Maďarska, kteří společně s PSH ve skladbě mluví pravděpodobně o společně propitých večerech a kamarádství. Na typicky mužských tématech jako je fotbal nebo ženy je pak postavena skladba **Trénink**, ve které PSH posílají varovný odkaz všem nováčkům, aby pamatovali, že:

„první liga posuvná plošina není“ (Peneři strýčka homeboye)³⁰

a jako překvapení se v refrénu této skladby objevuje parafráze písně Jiřího Korna z osmdesátých let **Nejdřív je trénink** ve znění:

„nejdřív je trénink, pak teprv ženy a show.“ (Peneři strýčka homeboye)³¹

O tom kdo jsou PSH a kam směřují, kam jdou, je **Tak a teď**. Jde o takové shrnutí jejich životní filosofie, současně však i o manifest mladé generace a jejich volání do světa, aby všichni věděli, že je nutno s nimi počítat. Číslo deset má název **Hlasuju proti**, což je skladba, dalo by se říci až protest song, nebádající posluchače k tomu, aby společně s PSH povstali a zaujali pevný postoj proti špatným věcem, které společnost záměrně přehlíží, nebo naopak ještě podporuje a vyvolává, jako je například neonacismus, kácení lesů, války, rasismus, drogy nebo snaha člověka stát se

---

³⁰ Peneři strýčka homeboye – Trénink (2001)

³¹ Peneři strýčka homeboye – Trénink (2001)

všemocným. Jako host se zde objevuje také další pražský rapper Indy. Skladba **Zatím díky** pojednává o cestě takzvaným štrýtem³² a popisuje jeho specifickou atmosféru. Předposlední skladbou je píseň **Úplnej klid**, ve které se už podruhé objevuje jako host zpěvák David Čokoláda. Vladimír zde společně s Orionem nabádá k tomu, abychom žili tak, jak chceme my. Abychom byli nezávislí a plnili si své sny, zároveň si však uvědomovali, že jsme si všichni rovnocenní. Protože tak můžeme dělat svět lepším. Pod číslem třináct se pak ukrývá poslední věc tohoto alba pojmenovaná jednoduše **Autro**. Jde o čistě akustickou stopu ve sci-fi stylu na motivy filmu Ikarie XB-1³³, uzavírající desku.

Podle kritiků je jedním z úplně nejlepších alb v historii českého rapu deska **Indy & Wich – My 3**³⁴ (2002). I přesto, že je pod ní hudebně podepsán svým specifickým rukopisem DJ Wich, stejně tak jako pod předchozí debutovou deskou Repertoár pražských kolegů z PSH, je tato deska mnohem více propracovaná. „S nahráváním předchozího alba DJ Wich zřejmě nabyl řadu zkušeností, které teď u svého domácího projektu zúročil.“ (Kučera 2002)³⁵ Nemluvě pak o textech a tématech z Indyho pera, které vždy byly na českou republiku vyspělejší, důmyslnější a intelektuálnější než texty konkurence, přitom jim však nikdy nechyběla dravost a drzost k rapu potřebná. Toto album o sedmnácti stopách a délce jedna hodina a tři minuty startuje s číslem jedna čistě instrumentální **Intro**, uvádějící posluchače od poslechu velmi rytmickou produkcí s důrazem na melodičnost. Následuje skladba s ponurou atmosférou **Síla slova**, kterou zahajuje stabilně hostující rapper LA4 rozebírající společně s Indym a polský hostem Eldem fakt, že slovo je velice silná věc, kterou lidi a společnost často zneužívají, či překrucují ve svůj prospěch, za což jsou v této skladbě také notně kritizováni a na upřímnost a rovné pravdivé slovo se stojí fronty. Jedním z příkladů je zde fakt, že média a politici zneužívají sílu slova, aby ovládali masy lidí, na což navazuje odkaz na spisovatele George Orwella a jeho dílo 1984.

---

³² Ve smyslu hip hopu. Jako pouliční subkultury

³³ Ikarie XB1 je první a jediný snímek československé kinematografie v žánru klasické science fiction.

³⁴ Viz. obrazová příloha č. 4

³⁵ Kučera, P. *Indy & Wich: Nový hrdinové českého hiphopu* [online]. cit. 2002-06-15. Dostupné z: <http://musicserver.cz/clanek/4974/indy-wich-my3/>

„... jedna devět osm čtyři Jirka Orwellů“ (Indy & Wich)³⁶

Deska jako celek je, pokud si odmyslíme až přehnané množství skitů, dobře vyvážená a proto vážnost střídá odlehčení v podobě písně **Téma**, která je směsicí různých témat a autorových názorů, které nastupují nezávisle na sobě. Jak sám Indy říká: „Tady mě inspirovala hra se slovy, pokus o asociace, byl to vlastně i takovej první pokus o různý zdánlivě nesouvisící přirovnání.“ (Indy 2012)³⁷ Následuje jeden z mnohých čistě instrumentálních **Skitů**, plnících funkci jakéhosi intermezza, uvádějící posluchače do poslechu následující písně, kterou je **Noc je ½ dne**, se slovenskými hosty Vecem a Rytmusem. Ti v textu písně pojednávají o tom, co se na ulicích děje v noci, odvrácené stránce dne, od malování grafity, návštěv nočních podniků, klubů a barů, přes násilné potyčky, až po přespávání bezdomovců na zastávkách. Jako další následuje titulní skladba celé desky **My 3**, reprezentující trojici Indy, DJ Wich a LA4. Jde o jakousi osobní zповěď o tom, jací ve skutečnosti jsou, co běžně dělají a ukazující se posluchačům jako naprosto normální kluci z pražských sídlišť, kteří našli zalíbení v hudbě a hip-hopu, neboli:

„My tři, my nejsme vůbec žádní mistři, ne na nic si nehrajem a pro Vás hrajem.“
(Indy & Wich)³⁸

Další skladba **Mít či nemít** je textově položena do filozofičtější roviny, jehož základní myšlenkou je:

„Mít či nemít správněj beat.“ (Indy&Wich)³⁹

Což už samo o sobě napovídá, že text písně řeší tematiku vzniku skladeb, především pak samotných hudebních produkcí. Následuje další čistě instrumentální **Skit**, po němž přichází na řadu píseň s hostující hvězdou českého raggamuffinu Dr. Karym pojmenovanou jako **Bratři v rýmu**, pohybující se tematicky někde mezi protestsongem za svobodu a rovnocennost a jen další tuctovou skladbou hlásící se

---

³⁶ Indy & Wich – Síla slova (2002)

³⁷ Bobby – Bbarak. *Všechno, co jste kdy chtěli vědět o hitech Indy & Wich, ale báli jste se na to Andreho zeptat* [online]. cit. 2012-5-3. Dostupné z: <http://www.bbarak.cz/clanky/jak-vznikaly-hity/vsechno-co-jste-kdy-chteli-vedet-o-hitech-indy-wich-ale-bali-jste-se-na-to-andreho-zeptat/>

³⁸ Indy & Wich – My 3 (2002)

³⁹ Indy & Wich – Mít či nemít správněj beat (2002)

k užívání marihuany. Těžko říci kam tímto autoři směřovali, jisté je však to, že jde o jeden z nejzajímavějších hudebních crossoverů v českém hip hopu vůbec. Číslo deset má píseň s titulem **V jazycích propletení**. Skladba s premiérovským beatem zachycující atmosféru koncertů a jejich dění, je dalo by se říci, koncertní hymnou, na kterou byli přizváni anglicky rapující Ontoppadis z Amstrdamu a také třetí neoficiální člen formace Indy & Wich rapper LA4. Tato skladba se mimo album *My 3* objevila také na holandsko-české kompilace *From Amsterdam To Praha*. Následuje další z instrumentálních **Skitů**, po němž jsou na řadě **Otázky a odpovědi**. V nich Indy a LA4 polemizují o tom, že každý z nás si pokládáme spoustu otázek, na které neznáme odpovědi, a přesto se jich dožadujeme. Nabádají tedy k tomu, abychom se takovými věcmi netrápili, že nějak bylo, nějak bude a odpovědi na naše otázky přijdou časem samy. Dalším mostem od vážnější tematiky k té méně vážné je skladba **D:/Jay**, jenž je hymnou oslavující všechny DJ-e, především pak DJ Wiche, jeho produkce a jeho umění scratchů a cutů. Předposlední ze skladeb s číslem patnáct je **Pohyb 2**. Pokračování již dříve vydaného singlu *Pohyb nehybného* je zповědí o tom, že naše životy jsou v neustálém pohybu, proto se vše také neustále mění, vyvíjí, něco končí a něco zase začíná. Naše individuality ale zůstávají, i když jak autor zpívá tak: „Nadzvuková stopa stále běží.“ Kromě obecného pojetí tohoto tématu, zde Indy také popisuje svůj život. Poslední písní na desce *My 3* je pak **Cesta štrýtu**, vyprávějící o tom, že ze spousty životních cest si Indy & Wich tu podle nich nejzajímavější, tedy cestu ulice neboli štrýtu, což v přenesené slova smyslu značí fakt, že si vybrali cestu spojenou právě s pouliční subkulturou, tedy hip hopem. Indy rapuje o tom, že takový život není černobílý ani stereotypní, ale naopak je plný různorodých zážitků a příběhů. Je pro něj stěžejní, že jejich cesta není spojena s žádnou vyumělkovanou maskou, s žádnou přetvářkou, ale je velmi upřímná. Okrajově se v textu dotýkají i toho o čem vlastně hip hop jako subkultura je, co je jeho podstatou a co je jeho základními elementy. Celou desku pak uzavírá poslední z čistě instrumentálních vsuvek z dílny DJ Wiche s příznačným názvem **Outro**.

V roce 2004 vtrhla na českou scénu se svou první deskou **Toxic Funk**⁴⁰ kapela **Supercrooo**, která měla specifický styl a i když český posluchač do té doby slyšel hodně,

---

⁴⁰ Viz. obrazová příloha č. 5

tohle muselo všechny šokovat. Jejich texty jsou vulgární, velmi otevřené a neberou si servítky. Zároveň jsou však plny nadsázky, přetvářky a specifického humoru. Sám osobě o tom vypovídá fakt, že na přebalu desky muselo být uvedeno, že poslech je možný až osobám starších osmnácti let, doslovně však na přebalu stálo: „*Není k prodeji mladistvým a blbcům.*“ (Supercrooo, 2004) Po samotném spuštění desky nás přivítá **Intro**, které je pojato jako šílený výlet do vesmíru, uvádějící posluchače do poslechu desky Toxic Funk. Následuje skladba **Pulzní hajzl**, představující posluchači oba členy Supercrooo a jejich velmi osobitý styl rapu, který nezasvěcenému posluchači může připadat jako snaha dvou kamarádů dělat rap pod vlivem těžkých drog. Další věc nesoucí název **Supersonic**, je alter ego z pera a úst pouze Jamese Cola, kde sám sebe přirovnává k vesmírnému kapitánu Hookovi. Vidí sám sebe jako originálního šíleného génia, který jako jeden z posledních nepodlehl žádnému trendu a je ryze sám sebou. Po této sólo skladbě následuje v duchu teleshoppingu **Skit**, dělící první třetinu alba, po které přijde na řadu skladba **Baby**. Jde o další z kontroverzních, v tomto případě i perverzních, písní, ve které oba rappeři oslavují heterosexuální orientaci a nejrůznější nestandardní sexuální praktiky a fantazie. Pod číslem šest se pak ukrývá jedna z neznámějších písní této formace **Superstar**, jenž je kritikou televizní hudební soutěže Superstar i jejich účastníků. Jde o jednu z mála písní z dílny Supercrooo, která není jen hrou ega, vulgarismů, tvrdých řečí poskládaných do rýmu. V této skladbě můžeme vidět jasný protest proti konzumu a plytké zábavě. Následující skladba **Hack a Phat pimpí**, však opět zapadá do dalšího ego maniakální směsice tvrdých řečí. Tentokrát, v kontrastu s předchozí skladbou, rozebírající vydání jejich desky, s kterou předběhli dobu, na čemž zakládají fakt, že oni jsou nejlepší a můžou si dělat, co chtějí, neboť mají naprostou svobodu projevu a jsou nezávislí. **Extra skit** nám oznamuje, že druhá třetina desky je za námi a my se pomalu blížíme k cíli. Nejde však o klasický instrumentální skit, jak tomu bývalo zvykem, ale o regulérní čtyřminutovou skladbu, která Jamesi Colovi posloužila k představení jediného hosta na celé desce. Tím je MC Janek z Brna, rapující o jeho generaci a rapu. S jasným poselstvím Jamese Cola, aby se scéna navzájem podporovala a tvořila, místo toho aby se rappeři pomlouvali a záviděli si. Další píseň začíná slovy:

„Raz, dva, tři, čtyři, pět, děti musí poznat, co je rap.“ (Supercrooo)⁴¹

A právě to jim ukazuje Supercrooo v další skladbě s názvem **Raz Dva 345**, která je kritikou české rapové scény. Podle Supercrooo jsou jediní správní rappeři jen oni a navázení se do ostatních českých rapperů se nese celým textem. Další skladba je takovou klasickou party skladbou, jenže jak jinak u Supercrooo, než v neobvyklém provedení. **Marylin** popisuje posluchačům, co se děje, když kluci ze Supercrooo pijí alkohol, obřezují kluby a noční podniky a nakonec James Cole zůstane sám jen s Marilyn Monroe:

„Zůstal jsem sám jen s Marilyn Monroe.“ (Supercrooo)⁴²

Fotky z novin, se společně s již zmíněnou skladbou *Superstar*, řadí mezi nejznámější písně od Supercrooo, pravděpodobně proto, že i tato skladba se vymyká jejich klasickému modelu vulgarit bez hlubší myšlenky. Kritizuje totiž dnešní dobu plnou bulvárních médií a mediálních hvězdiček, jež nás obklopují a každým dnem na nás útočí ať už prostřednictvím televize, radia, internetu nebo ze stránek novin a časopisů. Z následující písně s názvem **Waldemar** se dozvídáme, že nejen hudební soutěž *Superstar*, ale i stálíci českého popového nebe jsou této formaci trnem v oku. Text o zákulisí showbyznysu je sice zajímavý, ale jak tomu už u Supercrooo je, tak určitě ne slušný. Poslední skladba **Fruti de mare**, je opětovně kritikou. Otazník však zůstává nad tím, čeho je kritikou? Obchodu s býlím masem, rybami, lidmi? Pravděpodobně snad jen další kritikou českého rapu, současně vybízející k tomu, aby si ostatní brali příklad ze Supercrooo. Po skončení téhle skladby je zde ještě pětiminutový prostor o skrytý **Bonus track**, jenž je však jen další kritikou, směřovanou všem, kteří neumějí rapovat, přes to však rap dělají.

Další deskou v pořadí je druhé studiové album **PSH** s názvem **Rap’N’Roll**⁴³ (2006), které vydali v roce dva tisíce šest. Kapela prošla personální změnou, DJ Richarda vystřídal DJ Mike Trafik, což se po hudební stránce ukázalo jako velké plus. Posun jde slyšet i u obou rapperů Oriona a Vladimír 518, kteří textově vyspěli a našli si nový styl, v němž jde slyšet určitý vliv desky *Toxic Funk* od Supercrooo. O tom

⁴¹ Supercrooo – Raz Dva 345 (2004)

⁴² Supercrooo – Marylin (2004)

⁴³ Viz. obrazová příloha č. 6

samozřejmě nejlépe vypovídají skladby, jichž je na Rap’N’Rollu patnáct a jejichž výčet začíná klasicky **Intrem**, ovšem v originálním balení. Samotné intro, je totiž prologem vytvořeným na způsob vojenských pochodových říkaček, zasvěcující posluchače do nové desky, která, jak i sami PSH zmiňují, má nový zvuk. Na intro navazuje skladba **Znova**, úvodní píseň reprezentující kapelu, která posluchače jen utvrzuje v tom, co v písni slyší, že PSH jsou česká špička. Jako třetí v pořadí je zařazena skladba **1985**. Jde o smyšlený příběh zasazený do roku 1985, jak už samotný název napovídá, tedy pozdního stádia komunistické nadvlády, kdy se po Praze pohybovalo spousta vextráků a noční podniky rostly jako houby po dešti. Na tomto příkladu PSH ukazují, že jsme se od té doby vlastně nikam dál neposunuli. Sice máme demokracii, ale vše tu funguje tak jako kdysi, a na základě tohoto přirovnání PSH kritizují český politický systém a smýšlení společnosti. Naopak čistě klubovou skladbou, s hostujícím slovenským rapperem Čistychovem, je **Parket**, tematicky rozebírající klubový život postavený na základech ženy, alkohol, neony a disco. Pod stopou číslo pět se pak ukrývá skladba **Kamufláž**, jenž je kritikou dnešní doby a společnosti, ve které se lidi přetvařují, jen proto, aby se zalíbili. Všichni nosí silikonové vyumělkované masky a nikdo už není sám sebou. V další písni, s příznačným názvem **Jackpot**, PSH přirovnávají život ke hře a poukazují na neustálé nahánění se člověka za něčím. Další host se po boku PSH objevuje v následující písni s názvem **Wolfův revír** a není jim nikdo jiný než James Cole, neboli Phat. Jde o smyšlený filmový příběh ze světa dealerů drog a policie, za jehož fazónou se skrývá kritika společnosti, kde si neustále navzájem bodáme kudly do zad, chová se pokrytecky a lžeme sami sobě do očí. Jako další je na řadě skladba z orionova pera, vykreslující nepsaná klubová pravidla s příznačným názvem **Klubový pravidla**. Následující skladba **Nemám rád**, je autentickým poreferováním, co jednotliví členové PSH nemají rádi. **TF TF** je čistě instrumentální stopa, postavená na scratcích a cutech. Skladba číslo jedenáct s názvem **Rok PSH**, popisuje současnost jako dobu temna, ve které je vše kolem nás uniformní a lidi jsou jako roboti, nedávající prostor individualitě. A v této době se PSH staví do role jakýchsi rebelů a stávají se potřebným světlem ve tmě. Jedním z nejvýraznějších momentů této desky je skladba **Moje řeč**, pojednávající o tom, že řeč je velmi silnou zbraní, s kterou je třeba dobře pracovat. Ve skladbě dostává prostor i subjektivní pohled obou rapperů na dané téma a také jejich přirozený patriotismus a láska k rapu.

„Držím si svůj jazyk, jsem Čech. Naši mě naučili mluvit, pět tisíc možností, na mě vyšel jazyk český. Je bohatý a hezký, nezapomeň odkud si, Česko domov můj fuck off nazi.“ (Peneři strýčka homeboye)⁴⁴

Předposlední skladba nese název **Parket (RMX)**. Jde o hudební předělávku na již zmiňovanou skladbu *Parket*, linoucí se ve stejném duchu párty a jejího dění, do kterého si teď členové PSH přizvali jako hosty slovenského Čistychova, pražského Indyho a také dvojici rapperů ze Supercrooo. Poslední píseň má název **Neutečeš**, pojednávající o tom, že se lidé snaží neustále před něčím utíkat. Ať už před problémy, sami před sebou, nebo před dnešní zvrácenou dobou, většinou však neúspěšně. Útěk však není řešení, řešení je postavit s k těmto věcem čelem a naučit se s nimi žít. Celou, padesát šest minut dlouhou desku uzavírá **Outro**, které je čistě vokální záležitostí na motivy gospelových chórů. Díky tomu jde o příjemnou tečku na konci desky.

Poslední deskou, kterou postupně rozebereme je všemi možnými cenami ověřená debutová deska **Gorila vs. Architekt**⁴⁵ od **Vladimíra 518**, která vyšla v roce dva tisíce osm. Na této desce Vladimír představuje sám sebe a svou rozpolcenou osobnost, která je přes den tvůrčím architektem, který neustále něco tvoří a v noci gorilou, která se nechává unášet vlastními pudy a ničí na co přijde. Tuto sedmdesáti minutovou kulturní bombu startuje čistě instrumentální **Intro**, balancující mezi zvuky džungle, futuristických strojů a nesrozumitelných anglických frází. Na intro volně navazuje úvodní skladba **518**, reprezentující Vladimíra 518, jeho label Bigg Boss a své debutové sólo, s množstvím odkazů na rapovou historii. Následuje skladba **Václavák** s Kateřinou Winterovou a osmdesátkovým zvukem odkazujícím na Pražský výběr, v níž se mísí Vladimírovy vzpomínky a popis nočního života na Václavské náměstí a v přilehlých klubech, hernách a nočních podnikách. Číslo čtyři má na desce téměř dvanáctiminutová koncepčně velmi originální skladba **Pražský producenti jsou top**, jenž je oslavnou hymnou, vzdávající holt pražským producentům ze staré školy, na které se nestandardně několik z nich i podílelo. Skladba **H.C.H.B.** je velice originálním nápadem z dílny Vladimíra 518, ke kterému si přizval pěveckého hosta jménem Ivan Hoe, a kde společně přirovnávají Vladimírovy rapové koncerty ke kouzelnickým show

---

⁴⁴ Peneři strýčka homeboye – Moje řeč (2006)

⁴⁵ Viz. obrazová příloha č. 7

mistrů, jako byli Hanussen, Copperfield nebo Houdini, po jejichž bok se Vladimír staví. V další písni, kterou je **Gorila**, Vladimír rapuje o tom, že každý z nás má v sobě odvrácenou, divokou, stránku, kterou Vladimír nazývá opicí. A tu každý z nás po nocích, často s pomocí alkoholu, vypouští ven a nechává se unést svými pudy. Vladimír o své opici mluví jako o gorile a vykresluje nejrůznější obrazy, které nastávají po jejím vypuštění. **Nenechám si vzít svůj klid** je skladba, ve které Vladimír společně s „*fotrem scény*“⁴⁶ Orionem rapují o tom, že oni jsou v postavení, kdy už si svůj svět, Bigg Boss, vystavěli, jsou na jeho vrcholu a nemají zapotřebí reagovat na výzvy či kritiku. Jsou nezávislí a v tom je jejich klid, který si nenechají vzít. Další skladba **Kung-fu rap**, je Vladimírova velice osobní zpověď popisující jeho složitou povahu, jeho kořeny a životní momenty, prezentované jako boj Vladimíra a jeho komiksového alter ega X-Kmena. Číslo devět pak patří skladbě **Děti prázdnoty**, kde Vladimír společně s hostem Leškem Semelkou pojednává o generaci, která žije nočním životem v klubech a barech, obklopeni alkoholem, tmou, neony, drogami a disko hudbou. O jejich generaci, z které se staly:

„Děti prázdnoty, děti barů a klubů.“ (Vladimir 518)⁴⁷

Následuje revolta vůči konzumní společnosti v podobě **Nemůžu se zalíbit všem**, o tom, že Vladimír je takový jaký je a nebude se kvůli společnosti měnit, ani přetvařovat. Buď ho společnost bude takového brát, nebo ať si ho raději nevšímají. Retrospektivní skladba do dob malování graffiti, postavená na příběhové linii Vladimíra s Hugo Toxem, kteří vyrážejí do ulic malovat po stěnách a za zády mají policii, dostala název **Smíchov - Újezd**. Vrcholem milostného citu na desce je pak skladba **Nespoutáš mě**, jež vykresluje konec vztahu a jeho příčiny, za nimiž stojí Vladimírova nevole se čemukoliv podřídit. Přirovnává se zde k pirátovi na černém moři, jehož potřebou je plout. Ona je naopak majákem, světlem, ke kterému se nemůže přiblížit, ač by sebevíc chtěl, protože by zradil sám sebe. Ženský protipól zde Vladimírovi dotváří hostující zpěvačka Ridina Ahmedová. Skladba **Santa Klaus** je pak kritikou všech, kteří nedělají rap a umění srdcem, nýbrž prvoplánově pro peníze. Ruku v ruce s tím jde i kritika mládeže, která se jen opíjí, kluci dělají ramena a holky roztahují nohy, místo aby tvořili

⁴⁶ Vladimír 518. 2015. KMENY-TV. 3/16: RAP

⁴⁷ Vladimir 518 – Děti prázdnoty (2008)

hodnoty. Předposlední skladba **Vítěz sebere všechno** s hostujícím LA4 a Jamesem Colem polemizuje o tom, že vítěz bere vše, což znamená, že kromě kladů jako jsou například bohatství a sláva, jsou spojeny také starosti, závist lidí a taky za tím vítězstvím stojí úsilí, tvrdá práce a spoustu pádů, které každý vítěz musí překonat. Celou desku pak uzavírá **Boogie down Praha** oslavující a vzdávající holt jednotlivě všem osobám, tvořící Vladimírovu pražskou partu kolem labelu Bigg Boss.

5.2 Nejčastější tematické okruhy

V úvodu jsme si stanovili otázku, která témata a tematické okruhy se v textech českých hiphopových interpretů objevují nejčastěji? Po prostudování textů všech skladeb z výše vybraných desek, zásadních pro vývoj českého rapu, jsem došel k závěru, že v průběhu let se témata skladeb příliš neměnila. Interpreti se v převážné míře textově pohybovali, v různých obměnách, jen kolem několika tematických okruhů, které jsem rozdělil do pěti kategorií. Tou první a nejpočetnější skupinou jsou skladby něco kritizující. Interpreti nejčastěji kritizovali společnost a vládu, média, rasismus, násilí, extrémistické skupiny a těžké drogy. V menší míře se pak věnovaly také kritice českého rapu nebo třeba české pop-music. Druhým tematickým okruhem, je okruh skladeb, které něco reprezentují. V převážné většině reprezentovaly samotného interpreta, jeho dílo a jeho crew⁴⁸, ale poměrně často se objevovaly i skladby reprezentující hiphopovou subkulturu jako celek. Třetím nejčastěji se vyskytujícím tematickým okruhem byl noční život a to ze dvou úhlů pohledu. Tím prvním je veselé opěvování večírků, koncertů a nočního života. Tím druhým je boj a kritika alkoholu, drog a hazardu, které se ukazují jako generační problém. Do dalšího častého okruhu spadají témata rozebírající samotnou hiphopovou subkulturu, ať už se týkají její obecné historie, jejího vývoje v našem kulturním rámci nebo jednotlivých elementů, jako graffiti nebo hiphopová hudba samotná. Tou poslední, tematicky vytyčenou skupinou jsou pak skladby, v nichž interpreti něco oslavují, nejčastěji tak vznikaly oslavné skladby na počest domácích měst, především pak Prahy, českého jazyka, rapu samotného, ale dokonce i na oslavu samotných producentů a DJů, bez jejichž hudby, by rappeři neměli

---

⁴⁸ Crew, v našich poměrech bychom mohli říci parta, je něco jako druhá rodina. Členství v takovéto skupině určovalo společenské postavení jednotlivce. (Rose 1994)

do čeho rapovat. Nemohu a ani nechci popřít, že si čeští rappeři našli svůj styl a originalitu, často i využívající kulturních odkazů, nicméně rozmanitost témat pro ně často zůstává španělskou vesnicí. Zůstává zde tudíž stále velký prostor pro nalézání nových tematických okruhů.

Tento fakt je pravděpodobně zapříčiněn tím, že většina z těchto interpretů vychází ze stejného či podobného kulturního rámce, vyrůstali a žili v podobných sociálních a kulturních podmínkách a jejich osobní i umělecký vývoj se udál v rámci stejné subkultury, kterou v počátcích tvořil pouze velmi úzký okruh lidí. Byli tedy vystaveni stejným vlivům, nad kterými smýšleli obdobně. Proto většina těchto interpretů měla podobný kritický postoj k násilí, extrémistickým hnutím, mediální manipulaci a konzumního stylu života. Zároveň prosazovala toleranci, odmítala tvrdé drogy a samozřejmě také deklarovala příslušnost k hiphopové komunitě (Beneš 2006). A vzhledem k faktu, že rap je už od svého prapočátku o osobní zpovědi, odrážejí se všechny tyto vlivy v textech rapperů. Na druhou stranu, jsou to právě oni, kteří kolikrát rapují o tom, jak je jejich život rozmanitý, proč tedy nejsou rozmanitější i témata o kterých zpívají.

6. ZÁVĚR

Hudba, tanec, umění, móda nebo životní styl, to vše je hip hop. Subkultura pojící miliony lidí po celém světě. Subkultura, která se stala hitem. Subkultura s ucelenou myšlenkou. To vše je hip hop. Hip hop je také subkultura, která se na nás začala začátkem devadesátých let minulého století hrnout a do dnešního dne se nezastavila. Vydobyla si během té doby pevné postavení v globální kultuře a spoustu těch lokálních ovlivnila. A ani ta česká nezůstala bokem. Je však pozoruhodné, že ačkoliv se hip hop u nás těší obrovskému zájmu ze strany konzumentů a v posledních letech i zájmu médií, na půdě akademické stále pokulhává. Což je jedním z hlavních důvodů, proč jsem si tematickou oblast hip hopu zvolil jako bakalářskou práci a proč tato práce vznikla. Myslím si, že je potřeba začít mapovat, co se zde v rámci této rozmanité subkultury dělo a co v jejím kulturním rámci vzniklo.

Tato práce mapuje příliv tohoto fenoménu do našeho českého kulturního rámce s ohledem na sociální a politické dění a následný vývoj jeho hudební podoby na příkladech těch nejvýznamnějších interpretů tohoto žánru, které jsem vybral na základě veřejné ankety. Zkoumá tematiku jejich textů s ohledem na subkulturní postavení a řeší otázku míry rozmanitosti jejich témat, které jsem na základě výzkumu rozdělil do několika kategorií. Došel jsem však k závěru, že v průběhu dvacet let dlouhého zkoumaného období se až na pár výjimek rozebíraná témata neustále opakovala a nedošlo tedy k žádné zásadní změně. Tematické okruhy našeho kulturního rámce tedy ještě zdaleka nejsou vyčerpané a prostor pro možný tematický vývoj interpretů by byl v nejbližší době přinejmenším vřele uvítán.

SHRNUTÍ / RESUMÉ

Tato bakalářská práce se věnuje české hiphopové scéně a jejímu hudebnímu vývoji v letech 1990 - 2010. V průběhu zkoumání jsem objasnil kontext kulturně sociálního rámce přisunu hip hopu jako subkultury do České republiky. Nastínil jsem jeho vývoj z hlediska hudebního žánru a na rozborech nejvýznamnějších hudebních projektů, stanovených veřejným míněním, jsem zkoumal tematické okruhy textů skladeb a jejich vzájemným porovnáváním jsem tyto tematické okruhy stanovil a rozčlenil do několika základních skupin. Na základě toho jsem došel k závěru, že tematika hiphopových textů v našem kulturně sociálním rámci se v průběhu zkoumaného období příliš neměnila a zůstává tudíž stále velký prostor a variabilita pro nalézání nových tematických okruhů.

SUMMARY

The thesis is devoted to the Czech hip hop scene and its music development in the period 1990-2010. In the course of the examination, we clarify the context of the cultural and social framework for the supply of hip hop as a subculture in the Czech Republic. We have outlined its development from the perspective of the music genre and on an analysis of the most important musical projects, provided for public sentiment, we explored the themes of the texts of the songs and their mutual comparison, we have set these thematic areas and species into several basic groups. On the basis of which we have come to the conclusion that the subject of great texts in our cultural and social framework is in the course of the period under review do not vary too much and therefore still remains a great space and variability for finding new thematic circuits.

ZUSAMMENFASSUNG

Dieser Arbeit widmet sich der tschechische Hip-Hop-Szene und seine musikalische Entwicklung im Zeitraum 1990-2010. Bei der Prüfung klären wir die kulturellen und sozialen Rahmen für die Versorgung des hip Hop als Subkultur in der Tschechischen Republik. Wir haben skizziert die Entwicklung aus der Perspektive des Musikgenres und auf einer Analyse der wichtigsten musikalischen Projekten vorgesehene öffentliche Meinung, erkundeten wir die Themen der Texte der Songs und deren gegenseitigen Vergleich, wir setzen diese thematischen Bereiche und Arten in mehrere Hauptgruppen. Auf der Grundlage, die wir gekommen sind, zu dem Schluss, dass das Thema der großen Texte in unserer kulturellen und gesellschaftlichen Rahmenbedingungen im Zuge der Berichtsperiode ändern sich nicht zu viel und bleibt daher immer noch ein toller Platz und Variabilität für die Suche nach neuen thematischen Schaltungen.

SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

1. Affro. 2007. „Všichni máme (pořád) rádi rap, aneb ... A HORSKÁ DRÁHA CHAOZZ SKONČILA“ *Bbarák*. 65: 48-52.
2. Affro. 2008. „ALBUM MĚSÍCE VLADIMIR 518 Gorila vs. Architekt“ *Bbarák*. 70: 69.
3. Beneš, P. 2006. *Poetika a kulturní identita českého hip-hopu*. Brno: Masarykova Univerzita, Filosofická fakulta
4. Bobby – Bbarak. *Vladimir 518 – Gorila vs. Architekt (2008, Bigg Boss)* [online]. cit. 2008-02-01. Dostupné z: <http://www.bbarak.cz/clanky/recenze/vladimir-518-gorila-vs-architekt-2008-bigg-boss/>
5. Bobby – Bbarak. *Všechno, co jste kdy chtěli vědět o hitech Indy & Wich, ale báli jste se na to Andreho zeptat* [online]. cit. 2012-5-3. Dostupné z: <http://www.bbarak.cz/clanky/jak-vznikaly-hity/vsechno-co-jste-kdy-chteli-vedet-o-hitech-indy-wich-ale-bali-jste-se-na-to-andreho-zeptat/>
6. Buster. *Top 10 českých a slovenských hip-hopových desek* [online]. cit. 2009-3-11. Dostupné z: <http://www.koule.cz/cs/clanky/top10-ceskych-a-slovenskych-hip-hopovych-desek-483.shtml>
7. Edelmanová, D. *Peneři spustili svůj Rap & Roll!* [online]. cit. 2006-08-04. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/stalose/_zprava/peneri-spustili-svuj-rap-roll--265625
8. Fiedler, M. *Hip hop forever*. Olomouc: Hanex, 2003. ISBN 80-85783-41-X
9. Franz, L. *Otoč to na Mnichov!* [online]. cit. 2006-12-17. Dostupné z: <http://musicserver.cz/clanek/17171/PSH-Rap-n-Roll/>
10. Heřmánek, Z. „Hip-Hop“. In *Beaty, bigbeaty, breakbeaty*, ed. T. Weiss. Praha: Maťa. 1998. 97 – 125. ISBN 80-86013-41-3

11. Horová, K. *Chaozz. Zavzpomínejte na kapelu, která definovala český hip hop* [online]. cit. 2012-02-01. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/chaozz-zavzpominejte-na-kapelu-ktera-definovala-cesky-hip-hop>

12. Korál, P. 1996. „Chaozz: ... a nastal chaos“ *Rock&pop*. 10: 85.

13. Korál, P. 2000. „Lesík Hajdovský&Manželé“ *Rock&pop*. 7: 36-37.

14. Kučera, P. *Indy & Wich: Nový hrdinové českého hiphopu* [online]. cit. 2002-06-15. Dostupné z: <http://musicserver.cz/clanek/4974/indy-wich-my3/>

15. Muggleton, D. - Weinzierl, R. (ed.). 2003 *The post-subcultures reader*. New York: Berg. EAN 9781859736630

16. Nanoru, M. 2001. „Ambice v rapový muzice“ *Rock&pop*. XII (11/217): 33–35.

17. Paranormalz. *Popis titulu Syndrom separace* [online]. cit. 2001. Dostupné z: <http://www.cochces.cz/hudba/syndrom-snopp-syndrom-separace/popis-produktu/>

18. Rose, T. 1994. „A Style Nobody Can Deal With: Politics, Style and the Postindustrial City in Hip Hop.“ In *Microphone Fiends: Youth Music and Youth Culture*, ed. by A. Ross and T. Rose. London: Routledge. 71 – 88. EAN 9780415909082

19. Rose, T. 1994. „Contracting Rap: An Interview with Carmen Ashhurst-Watson.“ In *Microphone Fiends: Youth Music and Youth Culture*, ed. by A. Ross and T. Rose. London: Routledge. 122-144. EAN 9780415909082

20. Thornton, S. 1997. „General Introduction.“ In *The Subcultures Reader*, ed. by K. Gelder a S. Thornton. London: Routledge. 1-7. EAN 9780415344166

21. Vedral, H. *ANKETA: Vyberte nejzásadnější desku českého hip hopu* [online]. cit. 2004-5-24. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/hiphopova-alba-0pu-hudba.aspx?c=A140523_154329_hudba_vdr

22. Vedral, H. *PENEŘI STRÝČKA HOMEBOYE: Repertoár* [online]. cit. 2001-12-11. Dostupné z: <http://www.muzikus.cz/recenze/PENERI-STRYCKA-HOMEBOYERepertoar~11~prosinec~2001/>
23. Vladimír 518. 2012. „Hip Hop“. V *Kmeny*. Praha: Bigg Boss, Yinachi. 320-337. ISBN 978-80-903973-2-3
24. Wikipedia. *Gangsta rap* [online]. cit. 2008-03-09. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Gangsta_rap
25. Wikipedia. *Ikarie XB 1*. [online]. cit. 2016-06-16. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ikarie_XB_1
26. Wil-m. *Supercrooo – Toxic Funk [MadDrum - 2004]* [online]. cit. 2005-01-12. Dostupné z: <http://www.rave.cz/clanek/5123/supercrooo-vrzavy-kolac-drsnych-reci/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Obrazová příloha (obr. č. 1 – 8)

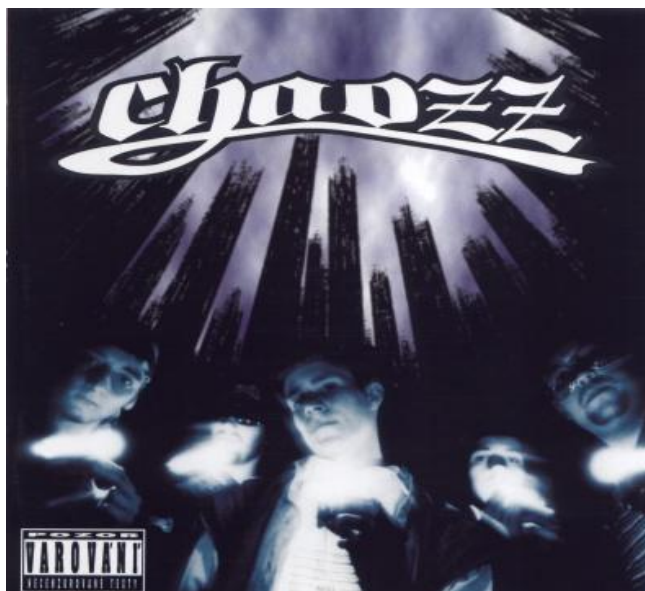
PŘÍLOHA č. 1: Obrazová příloha

Obrázek č. 1

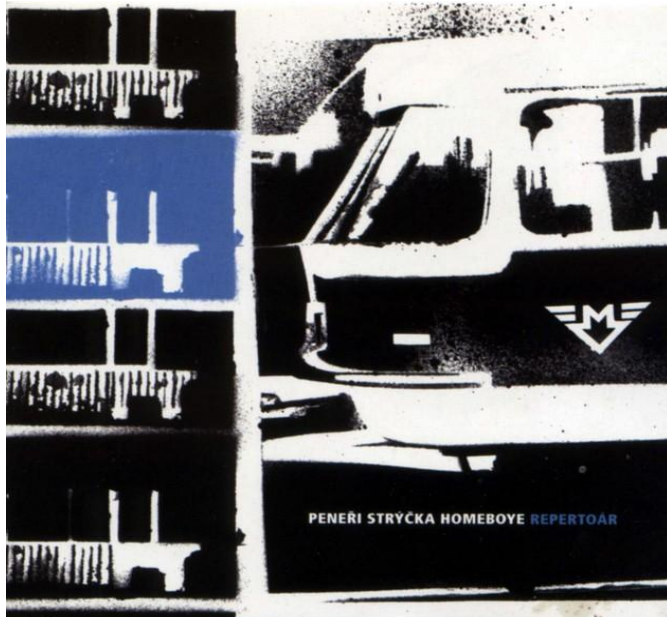
http://kultura.zpravy.idnes.cz/chaozz-vylepil-ceduli-inventura-do5-/hudba.aspx?c=A041005_170604_hudba_kot

Obrázek č. 2

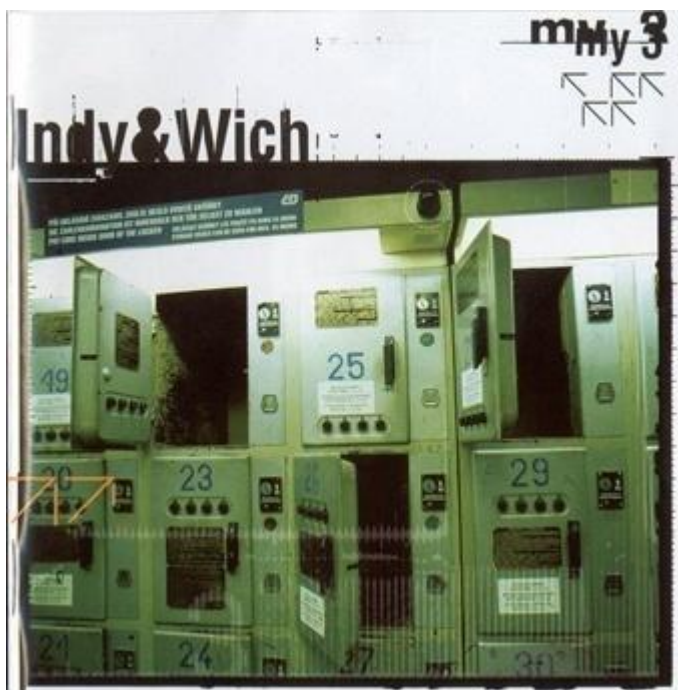
<http://www.csmusic.cz/alb-1221-a-nastal-chaos>

Obrázek č. 3

<http://crackers.cz/psh/>

Obrázek č. 4

<http://www.djwich.com/diskografie/>

Obrázek č. 5

<https://www.discogs.com/Supercroo-Toxic-Funk/release/5142292>

Obrázek č. 6

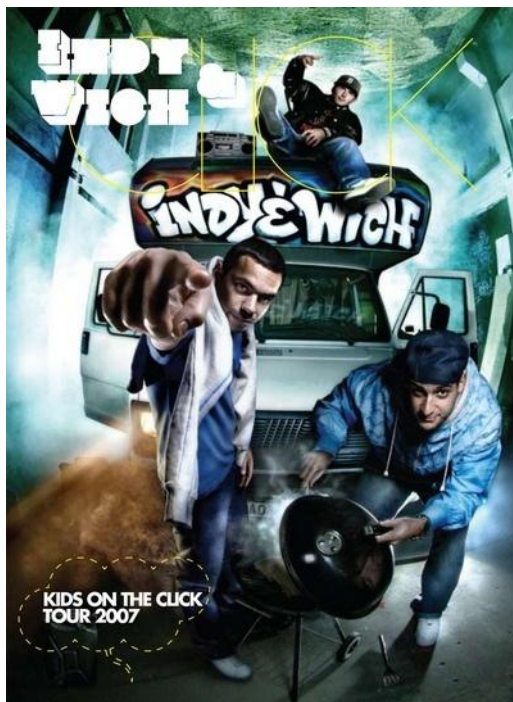
<http://crackers.cz/psh/>

Obrázek č. 7

<http://crackers.cz/vladimir-518/gorila-vs-architekt/>

Obrázek č. 8

<http://shop.cdkrakovska.cz/cs/hudebn%C3%AD/2653-indy-wich-click-8590166905193.html>